

ზოგიერთი მოსაზრება საქართველოს საგადასახადო პოლიტიკის სრულყოფის საკითხებზე

ზურაბ გაშაკიძე,

ეკონომიკის დოქტორი, სტუ-ს პროფესორი

მერაბ მიქელაშვილი, ეკონომიკის დოქტორი

XX

თანამედროვე ეტაპზე მიმდინარე პროცესების სახელმწიფო რეგულირების ერთ-ერთ უმთავრეს მეთოდს წარმოადგენს საგადასახადო პოლიტიკა, რომელიც გულისხმობს გადასახადების იმპერატიული ხასიათიდან გამომდინარე, მათი შემოღებისა და მათზე კონტროლის სახელისუფლებლო უფლებამოსილების პრაქტიკაში განხორციელებას. სახელმწიფო საზოგადოების პოლიტიკური სისტემის უმთავრესი ინსტრუმენტია, რომელიც ახორციელებს საზოგადოების მართვისა და მისი ეკონომიკური და სოციალური სტრუქტურების დაცვას.

სახელმწიფოს საგადასახადო პოლიტიკისა და ბიზნესის საგადასახადო სტრატეგიის ურთიერთდამოკიდებულებაში არის საკითხი, რომელიც აწუხებს ყველა ხელისუფლებას უძველესი დროიდან დღევანდელი დღის ჩათვლით. ტყუილად არ არის ქცეული ფრთიან ფრაზად შ. მონტესკიეს გამონათქვამი: „არაფერი არ მოითხოვს ისეთ ჭკუასა და სიბრძნეს, ვიდრე განსაზღვრა იმ ნაწილისა, რომელსაც ართმევენ ქვეშევრდომს და იმისა, რასაც უტოვებენ მას“.

ვაანალიზებთ რა საქართველოს საგადასახადო პოლიტიკის ცვლილებებს უკანასკნელი წლების განმავლობაში (გადასახადების რაოდენობისა და განაკვეთების შემცირება), შეიძლება დავასკვნათ, რომ სწორედ ეკონომიკური განვითარების საგადასახადო პოლიტიკა დაედო საფუძვლად საქართველოს მესამე საგადასახადო კოდექსს. გონივრული გადასახადების პოლიტიკა, როგორც ცნობილია, დამახასიათებელია შვედეთის ეკონომიკური მოდელისათვის, სადაც მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ მიღებული იქნა კურსი ე.წ. საერთო კეთილდღეობის სახელმწიფოს მშენებლობისა, რომელსაც საფუძვლად დაედო სოციალური სამართლიანობის მიღწევის საგადასახადო მეთოდები. მაგრამ ასეთი საგადასახადო პოლიტიკა, ყველაფერთან ერთად, უნდა ეყრდნობოდეს გარკვეულ მენტალიტეტს და, პირველ რიგში, უნდა ჰქონდეს მოსახლეობის მხარდაჭერა, რომლის საფუძველიც უნდა იყოს გაზრდილი საგადასახადო განაკვეთების კომპენსაცია სოციალური დაცვის დონის ზრდის ხარჯზე.

ცნობილია, რომ თანამედროვე მსოფლიოს უმრავლეს ქვეყნებში გადასახადები წარმოადგენს სახელ-

მწიფო ბიუჯეტის შემოსავლების მთავარ წყაროს – 70-დან 90%-მდე. საქართველოში საგადასახადო შემოსავლები სახელმწიფო ბიუჯეტის სტრუქტურაში სხვადასხვა დროს შეადგენდა 80-დან 90%-მდე. ეს განსაზღვრავს სახელმწიფო შემოსავლების სტრუქტურაში გადასახადების უაღტერნატივობას და შესაბამისად, მოითხოვს საგადასახადო დაბეგვრის სფეროში ეფექტური საგადასახადო პოლიტიკის ფორმირებასა და განხორციელებას. ეფექტური საგადასახადო პოლიტიკის გატარების ამოცანა რთულდება იმით, რომ, ისახავს რა მიზნად ბიუჯეტში ფინანსური რესურსების მაქსიმალური ოდენობით მობილიზაციას, სახელმწიფო წინააღმდეგობაში მოდის ეროვნული პროდუქციის კვლავწარმოების პრობლემასთან. იღებს რა გადასახადების სახით ეროვნული შემოსავლის ნაწილს, სახელმწიფო ვალდებულია დაიცვას გარკვეული ზღვარი, რითაც საშუალებას მისცემს ეკონომიკურ აგენტებს მონაწილეობა მიიღონ კვლავწარმოებით პროცესში. სწორედ გონივრულად ჩამოყალიბებული და რეალიზებული საგადასახადო პოლიტიკა უზრუნველყოფს სახელმწიფო ბიუჯეტში მუდმივ და მზარდ შემოსავლებს.

საგადასახადო დაბეგვრის ეფექტურობა შედგება ორი დაპირისპირებული და ხშირად ურთიერთგამომრიცხავი შემადგენლობისაგან – ეკონომიკური (საბაზრო) ეფექტურობისა და სოციალური ეფექტურობისაგან. მიუხედავად ყველა სიძნელისა და სირთულისა, სახელმწიფომ უნდა გაითვალისწინოს ეს ელემენტები საგადასახადო დაბეგვრის ოპტიმიზაციის დროს. ეს სისტემები შეიძლება მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს ქვეყნების მიხედვით. უკანასკნელი მონაცემების მიხედვით, საგადასახადო ტვირთი განვითარებულ ქვეყნებში ორჯერ მაღალია, ვიდრე განვითარებად ქვეყნებში (მშპ 38% – 18% წინააღმდეგ) ბოლო პერიოდში აღნიშნული საკითხების განხილვისას მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობა, საგადასახადო დაბეგვრის სოციოლოგიას.

თანამედროვე ეტაპზე გამოყოფენ საგადასახადო დაბეგვრის სისტემების ოთხ ტიპს: **ანგლოსაქსურს**, **ევროკონტინენტურს**, **ლათინო-ამერიკულსა** და **შერეულს**.

ანგლოსაქსური მოდელის განსაკუთრებულობა მდგომარეობს პირდაპირ გადასახადებისკენ ორიენტაციაში, როცა ძირითადი საგადასახადო ტვირთი მიმართულია ფიზიკური პირებისაკენ. აშშ, გერმანიაში, იტალიასა და დიდ ბრიტანეთში ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო გადასახადი შეადგენს ბიუჯეტის მთლიანი შემოსავლების 27-44%-ს. ანალოგიური საგადასახადო მოდელი გამოიყენება ავსტრალიაში, ახალ ზელანდიასა და კანადაში.

ევროკონტინენტალური მოდელის დამახასიათებელი თვისებაა არაპირდაპირი გადასახადებისა და სოციალური ანარიცხების მაღალი ხვედრითი წილი. გერმანიაში სოციალური დაზღვევის ფონდებში შემოსავლები შეადგენს ბიუჯეტის მთლიანი შემოსავლების 45%-ს. ასეთივე სურათია ჰოლანდიაში, საფრანგეთში, ბელგიასა და ავსტრიაში.

ლათინო-ამერიკულ ქვეყნებში აქცენტს აკეთებენ არაპირდაპირ გადასახადებზე, რაც განპირობებულია ინფლაციის მაღალი მაჩვენებლებით. ჩილეს, ბოლივიის, პერუს საბიუჯეტო შემოსავლების 45-49% არაპირდაპირ გადასახადებზე მოდის.

საგადასახადო დაბეგვრის შერეული მოდელი გულისხმობს პირდაპირი და არაპირდაპირი გადასახადების თანაბარწილობას. მაგალითად, იტალიაში პირდაპირი გადასახადები შეადგენს 36%-ს.

ჩვენი აზრით, საქართველო ტიპური წარმომადგენელია ლათინო-ამერიკული და ევროკონტინენტალური მოდელებისა, ე.ი. უპირატესობას ანიჭებს მთლიან შემოსავლებში არაპირდაპირი გადასახადების მაღალ ხვედრით წილს. მიუხედავად იმისა, რომ ობიექტურად არსებული ეკონომიკური მდგომარეობა არ იძლევა **ანგლოსაქსურ** მოდელზე გადასვლის საშუალებას, მაინც შეიძლება იმის თქმა, რომ აუცილებელია ფიქრი და მოქმედება საგადასახადო დაბეგვრის შერეულ მოდელზე გადასვლისთვის, სადაც პირდაპირი და არაპირდაპირი გადასახადების თანაბარწილობასთან გვექნება საქმე.

გადასახადების და მთლიანობაში საგადასახადო სისტემის როლი შეიძლება ჩაითვალოს შედეგიანად, თუ პრაქტიკაში მაქსიმალურად არის გამოყენებული გადასახადების ყველა პოტენციური შესაძლებლობები. ე.ი. თუ უზრუნველყოფილია მისი ყველა ფუნქციის წონასწორობა. მნიშვნელოვან პირობას საგადასახადო წონასწორობისა წარმოადგენს საგადასახადო ტვირთის ოპტიმალური დონე და გადასახადების განაკვეთები. მხოლოდ ამის საფუძველზეა შესაძლებელი ბიუჯეტების შესრულება, გადასახადის გადამხდელების ინტერესების დაცვა ბიზნესის განვითარებაში, მოქალაქეების ეკონომიკური და სოციალური დაცვის უზრუნველყოფა.

გადასახადების როლის შეფასება შეიძლება იყოს უარყოფითი, როცა საგადასახადო დაბეგვრის მოქმედი სისტემა არ ითვალისწინებს ეკონომიკის პრიორიტეტულ მოთხოვნებს და მიმართულია მთლიანობაში ფისკალური ამოცანების შესრულებაზე ობიექტური ეკონომიკური და საგადასახადო კანონზომიერებების გათვალისწინების გარეშე. ამის შედეგად არ ხდება არა მარტო გადასახადების ფისკალური, არამედ მარეგულირებელი და საკონტროლო ფუნქციების გამოყენება, რაც იწვევს პრობლემებს როგორც სახელმწიფო-სათვის, ასევე გადასახადის გადამხდელ-თათვისაც.

სახელმწიფოს საგადასახადო პოლიტიკის მთავარი ამოცანაა გადასახადების ფისკალური მარეგულირებელი და საკონტროლო ფუნქციის მაქსიმალური რეალიზაცია ღირებული ეკონომიკური და სოციალური ეფექტის მისაღწევად. ამ პოლიტიკის განხორციელებისას ვლინდება წინააღმდეგობა სახელმწიფოსა და გადასახადის გადამხდელთა ეკონომიკურ ინტერესთა შორის, როდესაც გადასახადის გადამხდელს საკუთარი მატერიალური კეთილდღეობის და ბიზნესის განვითარებისათვის სურვილი აქვს შეინარჩუნოს, რაც შეიძლება მეტი, საფინანსო რესურსი, ხოლო სახელმწიფო ცდილობს თავისი ფუნქციონირებისათვის მდგრად საფინანსო უზრუნველყოფას.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში არ მოიპოვება იურიდიული განმარტება ტერმინისა „საგადასახადო პოლიტიკა“, ისევე როგორც სხვა ქვეყნების საგადასახადო კოდექსებისაგან განსხვავებით, არ არის მოცემული დეფინიცია საგადასახადო დაბეგვრის პრინციპებისა. ჩვენი აზრით, აუცილებელია საგადასახადო დაბეგვრის თეორიული გააზრებისთვის და კანონმდებლობაში ზუსტი და ცალსახა დაფიქსირებისათვის მათი ეტიმოლოგიური, ფილოსოფიური და ეკონომიკური მნიშვნელობების კრიტიკული ანალიზის საფუძველზე ისეთი მნიშვნელოვანი ტერმინების შეტანა საქართველოს საგადასახადო კოდექსში, როგორიცაა „საგადასახადო პოლიტიკა“, „პოლიტიკა საგადასახადო სფეროში“, „საგადასახადო კონცეფცია“, „საგადასახადო დოქტრინა“, „საგადასახადო მექანიზმი“, „საგადასახადო პოტენციალი“, „საგადასახადო ტვირთი“.

საგადასახადო სისტემა, როგორც სახელმწიფოს საგადასახადო პოლიტიკის კონკრეტული განხორციელების ინსტრუმენტი, ითხოვს აუცილებელი პირობების შესრულებას, რომელიც გულისხმობს სახელმწიფოს მთელ ტერიტორიაზე გადასახადის გადახდის ერთიანი წესის უზრუნველყოფას, სხვადასხვა დონის სახელმწიფო ორგანოებს შორის საგადასახადო უფლებამოსილების გამიჯვნას, საგადასახადო დაბეგვრის ერთიანი საკანონმდებლო

ბაზის შექმნას, გადასახადების ადმინისტრირების ცენტრალური სისტემის შექმნას. საგადასახადო სისტემა წარმოადგენს გარკვეულ პრინციპებზე დაფუძნებულ მისი შემადგენელი ელემენტების მიზნობრივ ერთობას, რომლებიც ურთიერთდაკავშირებული და ურთიერთდამოკიდებულნი არიან. ეს ელემენტებია: საგადასახადო კულტურა, საგადასახადო სფეროს ნორმატიულ-სამართლებრივი ბაზა, გადასახადებისა და მოსაკრებლების ერთობლიობა, საგადასახადო ადმინისტრირების მექანიზმები და გადასახადის გადამხდელები. ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ეფექტური საგადასახადო სისტემის შექმნა შესაძლებელია მხოლოდ ეკონომიკური, სამართლებრივი, სოციალური და პოლიტიკური ფაქტორების ანალიზის საფუძველზე.

მსოფლიოს წამყვან სახელმწიფოებში, როგორც წესი, არსებობენ ცალკეული დამოუკიდებელი ორგანიზაციები, რომლებიც ახდენენ საგადასახადო პოლიტიკის შეფასებას და ანალიზის საფუძველზე კონკრეტული წინადადებებით მიმართავენ სახელისუფლო ორგანოებს საგადასახადო პოლიტიკის სრულყოფის საკითხებთან დაკავშირებით. ჩვენი ღრმა რწმენით, ასეთი ორგანიზაციის შექმნა აუცილებელია საქართველოშიც, რომელიც იმავე ფუნქციის მატარებელი იქნება, როგორც დიდ ბრიტანეთში – საგადასახადო კვლევების ინსტიტუტი, აშშ-ში – ქალაქგანვითარების ინსტიტუტი, გერმანიაში – ფინანსებისა და საგადასახადო დაბეგვრის საერთაშორისო ინსტიტუტი და ა.შ.

ახალი ქართული რეალობის გათვალისწინებით, მხედველობაშია მისაღები, რომ რაციონალური საგადასახადო პოლიტიკა უნდა ეყრდნობოდეს შემდეგ პრინციპებს:

- სახელმწიფო ხელისუფლების საკმარი, დროული და თანაბარი უზრუნველყოფა საგადასახადო შემოსავლებით;
- ეკონომიკის სტაბილიზაცია და მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის ხელშეწყობა;
- სახელმწიფო შემოსავლების ზრდის უზრუნველყოფა არა საგადასახადო ტვირთის ზრდის, არამედ ეკონომიკური მაჩვენებლების გაუმჯობესების ხარჯზე;
- კერძო ინიციატივებისა და ინვესტიციებისთვის ხელსაყრელი გარემოს შექმნა;
- საქონლისა და კაპიტალის რეალური ექსპორტის სტიმულირება;
- ეროვნული ბაზრისა და მეწარმეების დაცვა გარეგანი ზემოქმედების ფაქტორებისაგან;
- კაპიტალის დაგროვებისა და მისი ეკონომიკის რეალურ სექტორებში გადაღინების სტიმულირება;

- საგადასახადო სტრატეგიისა და ტაქტიკის ერთობა;
- მსოფლიო ეკონომიკურ და საგადასახადო სივრცეში ინტეგრაცია.

გადაუდებელ ამოცანად მიგვაჩნია საგადასახადო პოლიტიკის კონცეფციის შემუშავება სახელმწიფოს კომპლექსური ეკონომიკური სტრატეგიის ჭრილში მისი თეორიული და მეთოდოლოგიური ასპექტების განვითარების საფუძველზე, ამასთან, ამ მიმართულებით აუცილებელია მსოფლიო და ქართული საგადასახადო პრაქტიკის უმთავრესი შემადგენელის შემდგომი სრულყოფა, მისი ეფექტურობისა და არსებული მეთოდების დახვეწის მიმართულებით.

საკითხები, რომლებიც მოითხოვს, ჩვენი აზრით, საკანონმდებლო უზრუნველყოფას, შემდეგია:

- სტაბილურობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელია საგადასახადო კოდექსში შეტანილი ნებისმიერი ცვლილება ძალაში შევიდეს მომდევნო წლის 1 იანვრიდან;
- აუცილებელია „საგადასახადო კოდექსი“ გახდეს ორგანული კანონი;
- მიზანშეწონილი იქნება საგადასახადო დოქტრინის მიღება, რომელიც შეიძლება იყოს საგადასახადო კოდექსის შემადგენელი ნაწილი და რომელიც უცვლელი იქნება საგადასახადო კანონმდებლობის ყოველი მიმდინარე ცვლილების შემთხვევაში;
- საგადასახადო გარემოს სტაბილურობისთვის კარგი იქნება, თუ საქართველოს პარლამენტი დაამტკიცებს საქართველოს საგადასახადო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების სამწლიან პროგრამას;
- მიზანშეწონილად მიგვაჩნია საქართველოში საგადასახადო პოლიტიკის კვლევის ცენტრის შექმნა, რომელიც უნდა გახდეს ერთგვარი ფილტრი ნებისმიერი შინაარსის საგადასახადო ცვლილებების თაობაზე წინადადებების მომზადებისა და განხილვისას;
- იმის გათვალისწინებით, რომ მეწარმეთათვის ძნელად ხელმისაწვდომია სრული ინფორმაცია მოსაკრებლებზე (ამ სფეროს საქართველოში არეგულირებს რვა დამოუკიდებელი კანონი), მათი რაოდენობისა და დიდი მოცულობის გამო, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია „მოსაკრებლების“ ან ცალკე თავად შეტანა საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ან „მოსაკრებლების კოდექსის“ მიღება;
- მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების ეროვნულ სასწავლო გეგმაში სასწავლო საგნად „გადასახადების“ შეტანა. ასეთი პრაქტიკა მსოფლიოს

მრავალი ქვეყნის სასწავლო გეგმებში არსებობს და მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს მოქალაქის, როგორც გადასახადის გადამხდელის, ფორმირებას და ხელს უწყობს სახელმწიფოში საგადასახადო კულტურის დონის ამაღლებას;

- აუცილებელია საკანონმდებლო დონეზე საგადასახადო სადავო განხილვების გადატანა საარბიტრაჟო ინსტიტუტებში, რადგან ქვეყნის სასამართლო ინსტიტუტებში იშვიათია მოსამართლე, რომელიც კვალიფიციურია საგადასახადო სამართალში, რაც ზრდის ობიექტური გადაწყვეტილების მიღების რისკს.

საგადასახადო ადმინისტრირების სრულყოფის მიმართულებით მიზანშეწონილად მიგვაჩნია:

- საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შემოსავლების სამსახურის იურიდიული სტატუსის შეცვლა, რადგან ამ სამსახურის მომსახურება ფასიანია. ჩვენი აზრით, საჯარო სერვისები აუცილებლად უფასო უნდა იყოს;
- დასახვეწია კერძო საგადასახადო ინსპექტორების ინსტიტუტი, რადგან აშკარაა ინტერესთა კონფლიქტი, რაშიც მეწარმე ზარალდება;
- მიმდინარე ეტაპზე ადმინისტრირების ძალადობრივი მეთოდები უნდა შეიცვალოს ინტელექტუალური მეთოდებით, რაც გაზრდის მეწარმეთა ნდობას და გააუმჯობესებს ბიზნესგარემოს.

გადასახადის გადამხდელთა უფლებების დაცვის საქმეში სერიოზული დახმარების გაწევა შეუძლია საგადასახადო კონსულტანტთა ასოციაციას, რომელიც საქართველოში არ არსებობს იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ ჩვენთან საგადასახადო კონსულტანტის იურიდიული სტატუსიც კი არ არის განსაზღვრული. მიგვაჩნია, რომ ამ ინსტიტუტის იურიდიული დაკანონება ხელს შეუწყობს მეწარმეთა უფლებების დაცვას.

საქართველოში ბიზნესსაქმიანობის სუბიექტების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ანალიზის საფუძველზე იკვეთება მთლიან რაოდენობაში მცირე და საშუალო ბიზნესის მაღალი ხვედრითი წილი. ამიტომ უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა, ამ სეგმენტის მაქსიმალური ხელშეწყობა. არსებული საგადასახადო კოდექსის მიხედვით მიკრო ან მცირე ბიზნესის სტატუსი შეიძლება მიენიჭოს მხოლოდ ფიზიკურ და არა იურიდიულ პირს, რაც არათანაბარ და არაკონკურენტულ პირობებში აყენებს ბიზნესსაქმიანობის სუბიექტებს.

საგადასახადო პოლიტიკაში ფისკალურ მიზნებთან ერთად უნდა აისახოს სოციალური მიზნების მიღწევისთვის გასატარებელი ღონისძიებები, რომლებიც უზრუნველყოფენ კლასიკური რისკების გათვალისწინებით მოქალაქეთა დაცულობას. აღნიშნული საკითხი, ჩვენი აზრით, უნდა აისახოს საგადასახადო ბაზის დიფერენციაში ისეთ საკითხებთან მიმართებაში, როგორიცაა სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი მოქალაქეები და მინიმალური სასურსათო კალათა. საქართველოს საგადასახადო პოლიტიკა აუცილებლად უნდა შეივსოს ისეთი მიმართულებით, როგორიცაა გადასახადის სოციალიზაცია.

ჩვენი აზრით, საშემოსავლო გადასახადთან დაკავშირებით სწორედ პროგრესული დაბეგვრის მეთოდია ამ გადასახადის მთავარი ნიშნის – სოციალური სამართლიანობის საფუძველი. ამასთანავე, გადაუღებელ ამოცანად მიგვაჩნია დაუბეგრავი მინიმუმის ოდენობის შემოღება და ფიზიკური პირების დიფერენცირებული საგადასახადო განაკვეთით დაბეგვრა, რადგან საარსებო მინიმუმი სიღარიბის ზღვარია, ამიტომ მართებული იქნება თუ მინიმალური ხელფასი, საარსებო მინიმუმი და საშემოსავლო გადასახადის დაუბეგრავი მინიმუმი ტოლი სიდიდის იქნება.

საქართველოში არასრულყოფილად არის გამოყენებული გადასახადის საკონტროლო ფუნქცია იმ ნაწილში, რომელიც ეხება საქართველოს მოქალაქეების, როგორც ფიზიკური პირების საფინანსო ანგარიშების სისტემას. არსებული კანონმდებლობით ეს მოთხოვნა ვრცელდება მხოლოდ საჯარო მოსამსახურეებზე, რომლებიც ვალდებული არიან ჩააბარონ საფინანსო დეკლარაცია გასული წლის შემოსავლების მიხედვით. აღნიშნული პრობლემის გადაწყვეტა ხელს შეუწყობს ფინანსების გამჭვირვალობასა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლას.

მიზანშეწონილად მიგვაჩნია მოგების გადასახადის დიფერენცია – ჩვენი აზრით, ამ გადასახადის განაკვეთი უფრო მაღალი შეიძლება იყოს, არამწარმოებელურ და შედარებით დაბალი მატერიალური წარმოების სფეროებში. ამასთანავე, დასახვეწია საავანსო გადახდის სისტემა, რადგან ზოგადად მოგება მიმართული უნდა იყოს კაპიტალის ინვესტიციებში და ამიტომ ასეთი მოგება ან საერთოდ არ უნდა დაიბეგროს, ან უნდა მოექცეს შეღავათიანი დაბეგვრის რეჟიმში.

დღგ-ს განაკვეთი განვითარებული ეკონომიკის ქვეყნებში მერყეობს 15-20 პროცენტის ფარგლებში და ამასთან ერთად, დიფერენცირებულია. საქართველოში ამ ეტაპზე შეიძლება ფიქრი განაკვეთის შემცირებაზე, ამასთან გადასახადის გადამხდელების სავალდებულო რეგისტრაციისთვის დაწესებული ზღვარის 200 000 ლარამდე გაზრდასა და დღგ-ს განაკვეთის დიფერენციალიზაციაზე.

ეროვნული საგადასახადო სისტემების ავტონომია და სუვერენიტეტი საბოლოოდ, იწვევს საგადასახადო

კანონმდებლობის კონკურენციას სახელმწიფოთაშორისო დონეზე, რომლის შინაარსი ეფუძნება საგარეო-ეკონომიკური ურთიერთობების მონაწილე სუბიექტების შემოსავლების გადასახადებით დაბეგვრის უფლების მოპოვებას. ამ მიმართულებით მნიშვნელოვნად მიგვაჩნია ორმაგი დაბეგვრის პრევენცია. ამიტომ გადაუდებელ ამოცანად გვესახება ასეთი შინაარსის ხელშეკრულებების გაფორმება იმ ქვეყნებთან, რომლებთანაც საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო-ეკონომიკური და საფინანსო ურთიერთობები აქვს.

გლობალურ საგადასახადო სფეროში ეკონომიკური კრიზისის ფონზე გამოიკვეთა ტენდენციები, რომელთაგანაც აღსანიშნავია საერთაშორისო საგადასახადო კონკურენციის პროცესი. შეიმჩნევა ეროვნული საგადასახადო სისტემებისა და საგადასახადო პოლიტიკის პრინციპების უნივერსალიზაციის ტენდენცია. იმ ფონზე, როდესაც კვლავ აქტუალური გახდა „მსოფლიო საგადასახადო კოდექსის“ მიღების საკითხი, ქვეყნის საგადასახადო პოლიტიკა უნდა იყოს მიმართული საქართველოს საგადასახადო სუვერენიტეტის დაცვისაკენ, ამასთანავე, ისეთი საგადასახადო კლიმატის შექმნისაკენ, რომელიც ხელს შეუწყობს უცხოური რეზიდენტებისა და მათი კაპიტალის მოზიდვას და მათ საკუთარ რეზიდენტებად ქცევას.

მთლიანობაში ჩვენ მიერ საქართველოს საგადასახადო პოლიტიკის ანალიზის შედეგად ჩამოყალიბებული პრობლემების გადაწყვეტა, ვფიქრობთ, ხელს შეუწყობს სამეწარმეო საქმიანობის სტიმულირებას და საბოლოო ჯამში გავლენას მოახდენს ეკონომიკური ზრდის ტემპებზე, რაც მიმდინარე ეტაპზე წარმოადგენს ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარების პრიორიტეტულ მიმართულებას.

ჩვენი აზრით, ზემოთმოყვანილი პრინციპები წარმოადგენენ იმ ძირეულ მოთხოვნებს, რომელთა გათვალისწინებაც აუცილებელია რაციონალური სახელმწიფო საგადასახადო პოლიტიკის ფორმირების დროს.

ლიტერატურა:

1. მეწარმეობა საქართველოში, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, თბ., 2011;

2. გ. ჯანდიერი, ინტერვიუ არასამთავრობო კვლევითი ორგანიზაცია „ახალი ეკონომიკური სკოლის“ ვიცე-პრეზიდენტთან, აღრიცხვა, აუდიტი, ფინანსები, 2011, №10;
3. Экономика налоговой политики / под. ред. М.П. Девере СПб, Питер 2002;
4. Аронов А.В. Кашин В.А. Налоги и Налогообложения, М; Магистр, 2007;
5. Налоги и налогообложения, под ред. М.В. Романовского, О.В. Врублевской – С-ПБ; Питер, 2006;
6. Большой Энциклопедический Словарь под ред. А.Н. Азрилияна, - М., Экономист, 2007;
7. Налоговый словарь, А.В. Началов, - М., Налогинфо, 2004;
8. The Encyclopedia of Taxation And Tax Policy Joseph J. Cordes, 2005;
9. www.mof.ge;
10. www.rs.ge;
11. <http://www.Finteoria.ru/pro3lit.html/>;
12. <http://www.frbsf.org/economics/conferences/0503/bdw2final.pdf>;

*Zurab Vashakidze, full professor
Merab migelashvili*

SOME IDEAS CONCERNING THE ENHANCEMENT OF THE TAX POLICY OF GEORGIA

SUMMARY

Budget and tax policy constitutes the most important mechanism of the State influence upon the market economy. The effective functioning and activeness of the entrepreneurial sector is highly dependent on the accuracy of the model selection in terms of conceptuality, the principles of the national taxation system and the degree of the harmonisation with the international tax legislation. The tax policy constitutes the significant economic method of the economic governance and determines the basis for the mutual agreement of the State interests and population and commercial interests of the entrepreneurs.